

Hallituksen esitys Eduskunnalle mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan eräiden määräysten hyväksymisestä sekä laiksi rikoslain 34 luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Roomassa vuonna 1988 tehdyn mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan. Pöytäkirja perustuu pääosin samoille periaatteille kuin samanaikaisesti Roomassa tehty merenkulunturvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleis-sopimus.

Pöytäkirjalla pyritään siihen, että myös luonteeltaan kansainvälisistä merenpohjaan kiinnitettyjen lauttojen turvallisuuteen kohdistuvista rikoksista voidaan rangaista pöytäkirjan sopimuspuolena olevassa valtiossa tai että tällaisiin tekoihin syöllistyneet henkilöt voitaisiin luovuttaa tuomittaviksi toisen sopimuspuolen tuomioistuimessa. Pöytäkirja koskee tekoja, jotka tapahtuvat merenpohjaan luonnonvarojen tutkimista tai hyödyntämistä tai muuta taloudellista tarkoitusta varten pysyvästi kiinnitetyillä tekosaarilla, laitteilla

tai rakennelmilla (tästä eteenpäin *kiinteä lautta*) tai muuten kohdistuvat niihin. Pöytäkirjan soveltamisen kannalta yleisimpiä tällaisia kiinteitä lauttoja ovat merenpohjan öljy- ja kaasuesiintymien hyödyntämiseen käytetyt lautat.

Pöytäkirjaan liittyminen edellyttää Suomelta eräitä laindääntöön tehtäviä muutoksia. Esitykseen sisältyy tätä koskeva lakiehdotus rikoslain muuttamiseksi. Rikoslain muutokset ovat tarkoitettut tulemaan voimaan asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan kun pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

Tarkoituksena on liittyä pöytäkirjaan heti, kun eduskunta on hyväksynyt sen suostumusta vaativat pöytäkirjan määräykset ja tarvittavat muutokset lainsäädäntöön. Pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan 90 päivän kuluttua liittymiskirjan tallettamisesta kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerin huostaan.

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous pyysi joulukuussa 1985 Kansainvälistä merenkulkujärjestöä (IMO) tutkimaan aluksilla tai aluksia vastaan tapahtuvia terroritekoja ja suosittelemaan sopivia toimenpiteitä niiden ehkäisemiseksi. Egyptin, Italian ja Itävallan esittämiä luonnoksia yleissopimukseksi ja siihen liittyväksi pöytäkirjaksi käsiteltiin IMO:n jäsenmaille avoimessa työryhmässä. Suomi osallistui yleissopimuksen ja pöytäkirjan valmisteluun ja asiaa käsittelevään diplomaattikonferenssiin Roomassa 1—10 päivänä maaliskuuta 1988.

Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva yleissopimus (SopS 11/1999) ja mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja hyväksyttiin diplomaattikonferenssissa 10 päivänä maaliskuuta 1988. Pöytäkirja perustuu samalle "syytä-tai-luovuta -periaatteelle" kuin yleissopimus, jonka Suomi on ratifioinut 12 päivänä marraskuuta 1998. Pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992, ja siinä oli 1 päivänä toukokuuta 1999 yhteensä 35 sopimuspuolta.

Terrorismi on kansainvälinen ongelma, jonka torjuminen vaatii kansainvälistä yhteistyötä. Terrorismi on uhka ihmisoikeuksien toteutumiselle, demokratialle ja oikeusvaltiolle ja kansainväliselle rauhalle. Suomi ja Euroopan unioni (EU) korostavat kansainvälisten oikeusnormien, mukaan luettuina ihmisoikeuksia koskevat normit, kunnioittamista taistelussa terrorismia vastaan.

EU:ssa keskeisten terrorisminvastaisten sopimusten ratifiointitilannetta kussakin jäsenmaassa seurataan tarkasti. EU pyrkii lisäksi aktiivisesti edistämään keskeisten terrorisminvastaisten sopimusten ratifiointia kolmansissa maissa. Uskottavien toimintatapojen aikaansaamiseksi terrorisminvastaisessa toiminnassa EU:n jäsenmaiden tulisi ratifioida ne sopimukset, joiden ratifiointia EU:n nimissä pyritään edistämään. Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja on yksi näistä sopimuksista.

Suomi on ratifioinut yhdeksän keskeistä terrorismin vastaista yleissopimusta. Ratifioitujen yleissopimusten lisäksi Suomi on allekirjoittanut tässä hallituksen esityksessä puheena olevan pöytäkirjan lisäksi yleissopimuksen terroripommitusten ehkäisemisestä, joka Suomen on tarkoitus ratifioida lähiaikoina. Lisäksi liittyminen yleissopimukseen muovailtavien räjähteiden merkitsemisestä tunnistamista varten on Suomessa valmisteilla.

EU:n jäsenvaltiot ovat osana yhteistä terrorismin vastaista toimintaa poliittisesti sitoutuneet ratifioimaan kaikki kaksitoista terrorismin vastaista kansainvälistä sopimusta viimeistään vuonna 2000. Toukokuun 1999 alussa 11 EU-valtiota oli ratifioinut pöytäkirjan. Ainoastaan Irlanti, Belgia, Luxemburg ja Suomi eivät ole ratifioineet sitä. EU:hun kuulumattomat Länsi-Euroopan maat Sveitsi ja Norja ovat myös ratifioineet pöytäkirjan. Muista pöytäkirjan ratifioineista maista voidaan mainita Australia, Kanada, Kiina ja Yhdysvallat.

2. Nykytila ja ehdotetut muutokset

Vuonna 1995 annetulla lailla (578/1995) uudistettu yleisvaarallisia rikoksia koskeva rikoslain 34 luku tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1995. Se sisältää säännökset muun muassa liikennetuhotyöstä (2 §), törkeästä tuhotyöstä (3 §) ja aluksen kaappauksesta (11 §). Uudistusta koskevasta hallituksen esityksestä (HE 94/1993 vp) ilmenee, että säännökset on laadittu pitäen silmällä muiden seikkojen ohella merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen hyväksymistä. Säännökset eivät kuitenkaan kata kiinteitä lauttoja koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuja rikoksia.

Rikoslain 34 luvun 2 §:ssä oleva säännös liikennetuhotyöstä koskee kaikkia tie-, raide-, vesi- ja ilmaliikenteessä käytettäviä kulkuneuvoja. Siinä säädetään rangaistavaksi kulkuneuvon tai sen välineistön, kulkuväylän, liikenteen ohjausmerkin tai muun liikenteen laitteiston tuhoaminen, vahingoittaminen ja muuntaminen, liikenteeseen liittyvän väärän tiedon antaminen ja kulkuneu-

vossa, lentokentällä tai liikenteen ohjailutehtävissä olevaan henkilöön kohdistuva väkivalta tai sillä uhkaaminen. Teko rangaistaan liikennetuhotyönä, jos se lisäksi on omiaan aiheuttamaan yleistä hengen tai terveyden vaaraa liikenteessä, eikä se ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen.

Liikennetuhotyö täyttää rikoslain 34 luvun 3 §:ssä säädetyn törkeän tuhotyön tunnusmerkit, jos se tehdään aiheuttaen suurelle ihmisäärälle vakavaa hengen tai terveyden vaaraa tai aiheuttaen jollekin yhteiskunnan tärkeälle toiminnolle uhkaavan vahingon pitkäaikaisuuden tai laaja-alaisuuden vuoksi taikka muusta syystä erityisen vakavaa vaaraa taikka tehdään sodan tai muiden poikkeusolojen aikana ja jos rikos on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä.

Rikoslain 34 luvun 11 §:ssä oleva säännös aluksen kaappauksesta koskee ilma-aluksia ja kauppamerenkulussa olevia aluksia. Aluksen kaappauksesta on tuomittava henkilö, joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhaten oikeudettomasti puuttuu sellaisen aluksen ohjaukseen tai ottaa lento- tai meriturvallisuutta vaarantavalla tavalla aluksen määräysvaltaansa. Jos teko aiheuttaa vain vähäistä vaaraa, tekijä on tuomittava niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.

Rikoslain 34 luvun 2 § ja 3 § eivät koske pöytäkirjassa tarkoitettuja kiinteitä lauttoja. Hallituksen esityksessä todetaan, ettei myöskään rikoslain 34 luvun 11 § koske sellaisia aluksia, jotka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan. Yleissopimuksen ja pöytäkirjan soveltamisalat on määriteltä niin, että yksittäiseen tapaukseen sovelletaan vain jompaa-kumpaa säännöstöä. Kyseessä olevat rikoslain säännökset tulisi nyt muuttaa niin, että ne koskevat myös kiinteillä lautoilla tehtyjä tai niihin muutoin kohdistuvia vastaavia tekoja.

Muutokset on tarkoitus toteuttaa niin, että liikennetuhotyötä koskevaan rikoslain 34 luvun 2 §:ään ja aluksen kaappaukseen koskevaan 34 luvun 11 §:ään lisätään tarvittavat maininnat kiinteistä lautoista. 34 luvun loppuun lisätään uusi 12 §, jossa pöytäkirjan mukainen kiinteän lautan määritelmä. Törkeää tuhotyötä koskeva saman luvun 3 § koskee automaattisesti kaikkia törkeän tuhotyön tunnusmerkit täyttäviä 2 §:ssä mainittuja tekoja, joten 3 §:ää ei tarvitse muuttaa.

Rikoslain soveltamisalaa koskeva rikoslain 1 luvun uudistus (626/1996) tuli voimaan 1 päivänä syyskuuta 1996. Rikoslain 1 luvun

7 §:n mukaan Suomen lakia sovelletaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rankaiseminen tekopaikan laista riippumatta perustuu kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos). Näihin kansainvälisiin rikoksiin voidaan siten universaaliperiaatteen mukaisesti soveltaa Suomen lakia riippumatta siitä, onko teko rangaistava tekopaikan lain mukaan.

Rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta annetussa asetuksessa (627/1996) annetaan tarkempia säännöksiä lainkohdan soveltamisesta luettelemalla ne rikokset, joihin universaaliperiaatetta sovelletaan. Tarkoituksena on lisätä asetuksessa olevaan luetteloon tässä pöytäkirjassa tarkoitettut rikokset siinä vaiheessa, kun pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

Käytännössä Suomessa voidaan rangaista suurimmasta osasta pöytäkirjan alaan kuuluvista teoista voimassa olevienkin rangaistussäännösten, pääasiassa rikoslain henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevan 21 luvun, vapauteen kohdistuvia rikoksia koskevan rikoslain 25 luvun ja vahingontekoa koskevan 35 luvun perusteella. Myös rikosentekijän luovuttaminen sitä pyytävään maahan on törkeimmistä rikoksista mahdollista Suomen lainsäädännön mukaan. Suomen lainsäädäntö toteuttaa siten käytännössä pääpiirteittäin pöytäkirjan tarkoituksen. Rikoslain 34 luvun 2 ja 11 §:ää on kuitenkin tarpeen muuttaa kriminalisointien toteuttamiseksi ja Suomen rikoslain soveltamisalan määrittelemiseksi pöytäkirjassa edellytetyllä tavalla. Säännösten muutoksilla varmistetaan myös se, ettei mahdollisissa rikoksesta epäiltyjen henkilöiden luovuttamistilanteissa synny hankaluuksia Suomen ja muiden yleissopimuksen sopimusvaltioiden kriminalisointien epäyhdenäisyyden vuoksi.

3. Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole taloudellisia eikä organisaatorisia vaikutuksia.

4. Asian valmistelu

Pöytäkirjan valmisteluvaiheessa on kuultu oikeusministeriötä, sisäasiainministeriötä, kauppa- ja teollisuusministeriötä, merenkul-

kulaitosta, varustamoyhdistyksiä sekä merenkulkualan järjestöjä. Kaikki lausunnonantajat ovat kannattaneet pöytäkirjan liittymistä.

Hallituksen esitys on valmisteltu virkatyönä ulkoasiainministeriössä. Esitysehdotukses-

ta on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, liikenneministeriöltä, kaupp- ja teollisuusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä ja merenkulkulaitokselta.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Pöytäkirjan sisältö

1 artikla. 1 kappale. Artiklan mukaan man-nerjalustalla sijaitsevalla kiinteällä lautalla tai sitä vastaan tehtyihin pöytäkirjan 2 artiklassa esitettyihin rikoksiin sovelletaan *mutatis mutandis* myös merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen 5 ja 7 sekä 10—16 artiklan määräyksiä.

2 kappale. Tapauksissa, joihin pöytäkirja ei sovellu 1 kappaleen määräyksistä johtuen, pöytäkirjaa kuitenkin sovelletaan, jos rikoksentekijä tai rikoksesta epäilty tavataan muun sopimuspuolen kuin sellaisen valtion alueelta, jonka sisäisillä aluevesillä tai alueremellä kiinteä lautta sijaitsee.

3 kappale. Määritelmän mukaan "kiinteä lautta" tarkoittaa pöytäkirjassa tekosaarta, laitetta ja rakennelmaa, joka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan luonnonvarojen tutkimusta tai hyödyntämistä tai muuta taloudellista tarkoitusta varten. Tyypillisiä tällaisia kiinteitä lauttoja ovat merenpohjan öljy- ja kaasuesiintymien tutkimiseen ja hyödyntämiseen tarkoitetut lautat. Pöytäkirjan soveltamisen kannalta on ratkaisevaa, onko kiinteä lautta jo kiinnitetty merenpohjaan. Kuljetettaessa lauttaa tulevalle kiinnityspaikalle lautta ei vielä kuulu pöytäkirjan soveltamisalaan, vaan siihen sovelletaan yleissopimuksen säännöksiä.

2 artikla. 1 kappale. Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleen a—e kohdassa on lueteltu teot, joiden rangaistavaksi säätämiseen sopimusvaltiot ovat sitoutuneet. Säännösten mukaan henkilö syyllistyy rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan:

a) ottaa haltuunsa kiinteän lautan tai pitää sitä valvonnassaan käyttäen väkivaltaa tai uhkaamalla väkivallalla tai muulla tavalla; tai

b) tekee väkivaltaa kiinteällä lautalla olevalle henkilölle, jos tämä teko on omiaan vaarantamaan kyseisen lautan turvallisuuden; tai

c) tuhoaa kiinteän lautan tai vahingoittaa lauttaa siten, että se on omiaan vaarantamaan kyseisen lautan turvallisuuden; tai

d) asettaa tai asetuttaa lautalle mitä tahansa keinoja käyttäen laitteen tai ainetta, joka on omiaan tuhoamaan kyseisen lautan tai vaarantamaan kyseisen kiinteän lautan turvallisuuden; tai

e) vahingoittaa tai surmaa henkilön jonkin a—d kohdassa esitetyn rikoksen tai rikoksen yrityksen yhteydessä.

Kappaleen a kohdassa rikokseksi määritellään käytännössä kiinteän lautan kaappaaminen. Kappaleen b—d kohdassa luetellaan tekemuodot, jotka ovat rikoksia, jos ne ovat omiaan vaarantamaan kiinteän lautan turvallisuuden. Tällaisia tekoja ovat kiinteällä lautalla olevaan henkilöön kohdistuvat väkivallanteot. Väkivallan on kuitenkin kohdistuttava henkilöön, joka hoitaa kiinteän lautan turvallisuuden kannalta olennaisia tehtäviä, kuten kiinteän lautan päällikkö ja sähköttäjä. Esimerkiksi ravintolahenkilökuntaan kohdistunut väkivalta täyttää henkeen ja terveyteen kohdistuvan rikoksen tunnusmerkit, mutta ei sellaisenaan muodosta 1 kappaleen b kappaleessa tarkoitettua rikosta.

Rikoksia ovat myös kiinteän lautan tuhoaminen sekä vahingoittaminen ja laitteen tai aineen asettaminen tai asetuttaminen kiinteälle lautalle, jos teko on omiaan vahingoittamaan kiinteää lauttaa tai tuhoamaan kiinteän lautan. Vähäinen vahinko kiinteälle lautalle ei täytä pöytäkirjan vaatimuksia. Sen sijaan esimerkiksi palo- tai räjähdysvaaran aiheuttaminen todennäköisesti vaarantaa kiinteän lautan turvallisuuden pöytäkirjassa tarkoitettulla tavalla.

Artiklan 1 kappaleen e kohdassa määrätään, että henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän a—d kohdassa mainittujen rikosten tai niiden yritysten yhteydessä vahingoittaa henkilöä tai surmaa henkilön. Tällöin voi kyseessä olla myös muu kuin kiinteän lautan turvallisuuden kannalta keskeinen henkilö.

Artiklan 1 kappaleen a kohdan mukainen

teko on esityksen mukaan rangaistava rikoslain 34 luvun 11 §:n aluksen kaappausta koskevan säännöksen mukaan. Rikoslain 34 luvun 2 §:n liikennetuhotyötä ja 3 §:n törkeää tuhotyötä koskevien säännösten perusteella arvosteltaisiin puolestaan b ja c kohdan mukaisia tekoja. Artiklan 1 kappaleen d kohdassa tarkoitetut teot olisivat rangaistavia liikennetuhotyön tai törkeän tuhotyön yrityksenä. Jos katsottaisiin, ettei teko olisi vielä edennyt yritysstadiolle, se olisi joka tapauksessa rangaistava yleisvaarallisen rikoksen valmistelua koskevan rikoslain 34 luvun 9 §:n nojalla. Saman kappaleen e kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa tulevat sovellettavaksi, paitsi jokin edellä mainituista rikoslain 34 luvun säännöksistä, myös yleiset henkeen ja terveyteen kohdistuvia rikoksia koskevat rikoslain 21 luvun säännökset.

2 kappale. Kappaleen a ja b kohdassa määritellään rikokseksi myös yritys, yllätys ja avunanto 1 kappaleessa mainittuihin tekoihin. Kohdassa c määritellään rikokseksi myös 1 kappaleen b ja c kohdassa mainituilla teoilla uhkaaminen tarkoituksin painostaa luonnollista tai juridista henkilöä ryhtymään johonkin tekoon tai pidättymään jostain teosta, jos uhkaus on omiaan vaarantamaan kiinteän lautan turvallisuuden. Tällaiseen uhkaukseen voi liittyä kansallisen lainsäädännön edellyttämä tarkoitus pakottaa fyysinen tai oikeushenkilö johonkin tekoon tai pidättäytymään tällaisesta teosta.

Pöytäkirjan 2 artiklan 1 kappaleen b kohdassa tarkoitettulla väkivallanteolla uhkaaminen 2 kappaleen c kohdassa tarkoitettulla tavalla olisi esityksen mukaan rangaistavaa liikennetuhotyötä koskevan rikoslain 34 luvun 2 §:n nojalla. Uhkaus tuhoata kiinteää lautta tai vahingoittaa kiinteää lautta voi joskus merkitä sellaista itse teon täytäntöönpanotoimen aloittamista, joka voidaan katsoa rikoksen yritykseksi. Yritysvaihetta edeltävien c kohdassa tarkoitettujen tekojen rangaistavuus jäisi arvosteltavaksi Suomen lainsäädännössä lähinnä laitonta uhkausta tai pakottamista koskevien rikoslain 25 luvun 7 ja 8 §:n mukaan.

3 artikla. Pöytäkirjan 3 artikla koskee sitä, milloin rangaistus 2 artiklan mukaisista rikoksista voidaan tuomita sopimusvaltiossa. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimuspuoli sitoutuu ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen tuomiovaltansa 2 artiklassa lueteltuihin rikoksiin, kun rikos on tehty sellaista kiinteää lautta vastaan tai kiinteällä

lautalla, joka sijaitsee kyseisen sopimusvaltion alueella tai kun rikoksentekijä on kyseisen valtion kansalainen.

Artiklan 2 kappaleen mukaan sopimuspuoli voi ulottaa tuomiovaltansa näihin rikoksiin myös, kun vailla kansalaisuutta oleva rikoksentekijä asuu vakituisesti sen alueella, rikos kohdistuu kyseisen valtion kansalaiseen tai rikoksen avulla pyritään pakottamaan kyseinen valtio tekemään tai tekemättä jättämään jotakin. Tämän artiklan 1 ja 2 kappale merkitsevät myös sitä, että sopimuspuolet tunnustuvat toistensa oikeuden käyttää lainkäyttövaltaa sanotuissa tapauksissa.

Artiklan 3 kappaleen mukaan valtion, joka on ulottanut lainkäyttövaltaansa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, tulee ilmoittaa asiasta IMO:n pääsihteerille.

Pöytäkirjan 3 artiklan 4 kappaleen mukaan jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 2 artiklassa lueteltuihin rikoksiin, kun rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä kyseinen valtio luovuta häntä millekään sopimuspuolelle, joka käyttää tuomiovaltansa 3 artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti. Tästä määräyksestä johtuu, että pöytäkirjassa tarkoitettuja rikoksia on pidettävä niin sanottuina kansainvälisinä rikoksina.

Rikoslain 1 luvun 7 §:n mukaan Suomen ulkopuolella tehtyyn rikokseen, jonka rangaistaminen tekopaikan laista riippumatta perustuu Suomea velvoittavaan kansainväliseen sopimukseen tai muuhun Suomea kansainvälisesti velvoittavaan säädökseen tai määräykseen (kansainvälinen rikos), sovelletaan Suomen lakia (universaaliperiaate). Tarkemmat säännökset pykälän soveltamisesta on annettu asetuksella rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisesta. Asetukseen on tarkoitus lisätä tässä pöytäkirjassa tarkoitettut rikokset, kun pöytäkirja tulee Suomen osalta voimaan.

Pöytäkirjan 3 artiklan 5 kappaleen mukaan pöytäkirja ei estä valtiota ulottamasta rikos-oikeudellista lainkäyttövaltaansa kansallisen oikeuden mukaisesti myös muihin kuin 1—3 kappaleessa tarkoitettuihin tilanteisiin. Artiklan 1—3 kappaleessa mainitut lainkäyttövaltan perusteet eivät siten muodosta tyhjentävää luetteloa. Muiden sopimuspuolten ei kuitenkaan tarvitse tunnustaa muita kuin 1—3 kappaleessa tarkoitettuja lainkäyttövaltan perusteita.

4 artikla. Artiklan mukaan pöytäkirja ei millään tavalla vaikuta mannerjalustalla si-

jaitsevia kiinteitä lauttoja koskeviin muihin kansainvälisen oikeuden sääntöihin.

5 artikla. Artikla sisältää määräykset pöytäkirjan allekirjoittamisesta, pöytäkirjaan liittymisestä sekä sen hyväksymisestä ja ratifioimisesta.

6 artikla. Artikla sisältää pöytäkirjan voimaantuloa koskevat määräykset. Artiklan 1 kohdan mukaan pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kuluttua siitä, kun kolme valtiota on joko allekirjoittanut sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumitta tai tallettanut ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa. Pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992.

Artiklan 2 kappaleen mukaan pöytäkirja tulee sellaisen valtion osalta, joka tallettaa ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa pöytäkirjan voimaantulon jälkeen, voimaan 90 päivän kuluttua tallettamisesta.

7 artikla. Artikla sisältää määräykset pöytäkirjan irtisanomisesta. Sopimuspuoli voi irtisanoa pöytäkirjan milloin tahansa vuoden kuluttua siitä, kun pöytäkirja on tämän valtion osalta tullut voimaan. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerin huostaan ja se tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa määrätyn pidemmän ajan kuluttua siitä, kun pääsihteerin on vastaanottanut irtisanomiskirjan. Sopimuspuolen irtisanossa yleissopimuksen sen katsotaan irtisanovan myös tämän pöytäkirjan.

8 artikla. Artiklassa on määräykset pöytäkirjaan tehtävistä muutoksista. IMO voi kutsua koolle konferenssin tarkistamaan tai muuttamaan pöytäkirjaa. Jos yksi kolmasosa sopimuspuolista tai viisi sopimuspuolta, sen mukaan kumpi lukumäärä on suurempi, esittää tätä koskevan pyynnön, IMO:n pääsihteerin kutsuu pöytäkirjan sopimuspuolten konferenssin muuttamaan pöytäkirjaa.

9 artikla. Artiklassa määrätään tallettajan velvollisuuksista.

10 artikla. Artiklassa määrätään pöytäkirjan todistusvoimaiset kielet.

2. Lakiehdotuksen perustelut

Yleistä. Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi rikoslain 34 luvun muuttamisesta. Pöytäkirjaan liittyminen edellyttää lainmuutoksia, koska rikoslain yleisvaarallisia rikoksia koskevan 34 luvun säännökset eivät kata kiinteitä lauttoja koskevassa pöytäkirjassa tarkoitettuja rikoksia. Rikoslain 34 luvun 2 ja

11 §:ä on tarpeen muuttaa kriminalisointien toteuttamiseksi ja Suomen rikoslain soveltamisanalann määrittelemiseksi pöytäkirjan edellyttämällä tavalla. Lisäksi 34 lukuun on lisättävä uusi 12 §, joka sisältää pöytäkirjan mukaisen kiinteän lautan määritelmän.

34 luvun 2 §. Pykälään lisättäisiin maininta kiinteistä lautoista niin, että 2 §:n säännökset koskevat myös kiinteillä lautoilla tehtyjä tai niihin muutoin kohdistuvia vastaavia tekoja. Täten 2 §:n 1 momentin 1 kohtaan lisätään sanat "tai kiinteän lautan" ja 3 kohtaan "kiinteällä lautalla" sekä 1 momentin loppuun sanat "tai kiinteällä lautalla".

34 luvun 11 §. Aluksen kaappausta koskevaan 11 §:ään lisättäisiin maininta kiinteistä lautoista niin, että 11 §:n säännökset koskevat myös kiinteillä lautoilla tehtyjä tai niihin muutoin kohdistuvia vastaavia tekoja. Näin ollen 11 §:n ensimmäiseen momenttiin lisättäisiin uusi 3 kohta, joka koskee kiinteän lautan ottamista määräysvaltaan. Kolmanteen momenttiin lisättäisiin viittaus 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettuun aluksen kaappaukseen, sen selventämiseksi, että 11 §:n 3 momenttia ei voisi soveltaa kiinteän lautan kaappaukseen.

34 luvun 12 §. Rikoslain 34 lukuun lisätään selkeyden vuoksi määritelmä kiinteästä lautasta. Tämä määritelmä sijoitetaan 34 luvun loppuun lisättävään uuteen 12 §:ään. Sen mukaan kiinteällä lautalla tarkoitetaan tekosaarta, laitetta ja rakennelmaa, joka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan luonnonvarojen tutkimusta tai hyödyntämistä tai muuta taloudellista tarkoitusta varten. Määritelmä perustuu pöytäkirjaan sisältyvään määritelmään.

3. Voimaantulo

Mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskeva pöytäkirja on tullut kansainvälisesti voimaan 1 päivänä maaliskuuta 1992. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjansa tämän jälkeen tallettavan valtion osalta pöytäkirja tulee voimaan 90 päivän kuluttua tallettamisesta.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Hallitusmuodon 6 a § sisältää rikosoikeudellisen legaliteettiperiaatteen tärkeimmät ainesosat, joihin kuuluu vaatimus, jonka mu-

kaan rikoksina rangaistavat teot on määriteltävä laissa. Tämä merkitsee sitä, että sellainen kansainvälinen velvoite, jolla Suomi sitoutuu kriminalisoimaan jonkin teon tai joitakin tekoja, kuuluu lainsäädännön alaan ja velvoitteelle tulee tämän vuoksi hankkia eduskunnan suostumus.

Pöytäkirjan 1 artiklan mukaan pöytäkirjan 2 artiklassa määriteltäisiin rikoksiin sovelletaan myös yleissopimuksen 5 ja 7 sekä 10—16 artiklan määräyksiä. Yleissopimuksen 5 artiklan mukaan sopimuspuoli sitoutuu kriminalisoimaan kyseessä olevat rikoksiksi määritellyt teot. Pöytäkirjan 3 artiklassa määrätään, mihin tekoihin sopimuspuolen tulee ulottaa rikosoikeutensa soveltamisala. Näin ollen pöytäkirjan 2 ja 3 artiklat sekä yleissopimuksen 5 artikla sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, joiden voimaansaattaminen edellyttää eduskunnan hyväksyntää.

Pöytäkirjan 2 artiklan kriminalisointien voimaan saattaminen yleissopimuksen 5 artiklan mukaisella tavalla edellyttää tämän esityksen mukaisia muutoksia rikoslain 34 luvun 2 ja 11 §:ään. 34 luvun loppuun lisä-

tään uusi 12 §, joka sisältää pöytäkirjan mukaisen kiinteän lautan määritelmän. Pöytäkirjan 3 artiklan sopimuspuolen lainkäyttövallan alaa koskevat määräykset on osittain saatettu voimaan Suomen rikoslain soveltamisalaa koskevalla uudistuksella vuonna 1996. Tarkempi lainkäyttövallan rajausta on tarkoitus toteuttaa muuttamalla rikoslain 1 luvun 7 §:n soveltamisalaa koskevaa asetusta.

Edellä olevan perusteella ja hallitusmuodon 33 §:n mukaisesti esitetään,

että Eduskunta hyväksyisi ne Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 tehdyn mannerjalustalla sijaitsevien kiinteiden lauttojen turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan pöytäkirjan määräykset, jotka vaativat Eduskunnan suostumuksen.

Edellä olevan perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

rikoslain 34 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 34 luvun 2 ja 11 §, sellaisina kun ne ovat laissa 578/1995, sekä lisätään 34 lukuun, sellaisena kun se on mainitussa laissa 578/1995, uusi 12 § seuraavasti:

34 luku

Yleisvaarallisista rikoksista

2 §

Liikennetuhotyö

Joka

1) tuhoaa kulkuneuvon tai kiinteän lautan, tai niiden välineistön taikka kulkuväylän, liikenteen ohjausmerkin tai muun liikenteen laitteiston taikka vahingoittaa tai muuntaa niitä,

2) antaa liikenteeseen liittyvän väärän tiedon tai

3) tekee kulkuneuvossa, lentokentällä, kiinteällä lautalla tai liikenteen ohjailutehtävissä olevaa henkilöä kohtaan väkivaltaa taikka uhkaa häntä väkivallalla

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan yleistä hengen tai terveyden vaaraa liikenteessä tai kiinteällä lautalla, eikä teko ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen, on tuomittava *liikennetuhotyöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

11 §

Aluksen kaappaus

Joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhaten oikeudettomasti

1) puuttuu lennolla olevan ilma-aluksen tai kauppamerenkulussa olevan aluksen ohjaukseen,

2) ottaa lento- tai meriturvallisuutta vaarantavalla tavalla ilma-aluksen, kauppamerenkulussa olevan aluksen määräysvaltaansa tai

3) ottaa kiinteän lautan määräysvaltaansa, on tuomittava *aluksen kaappauksesta* vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Jos 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu aluksen kaappaus on aiheuttanut vain vä-

häistä vaaraa lento- tai meriturvallisuudelle ja rikos, huomioon ottaen väkivallan tai uhkauksen laatu tai muut tekoon liittyvät seikat, on myös kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijää ei tuomita aluksen kaappauksesta, vaan niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.

12 §

Määritelmä

Kiinteällä lautalla tarkoitetaan tässä luvussa tekosaarta, laitetta ja rakennelmaa, joka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan luonnonvarojen tutkimusta tai hyödyntämistä taikka muuta taloudellista tarkoitusta varten.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta .

Helsingissä 26 päivänä marraskuuta 1999

Tasavallan Presidentti

MARTTI AHTISAARI

Ulkoasiainministeri *Tarja Halonen*

Laki

rikoslain 34 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 19 päivänä joulukuuta 1889 annetun rikoslain (39/1889) 34 luvun 2 ja 11 §, sellaisina kun ne ovat laissa 578/1995, sekä
lisätään 34 lukuun, sellaisena kun se on mainitussa laissa 578/1995, uusi 12 § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

34 luku

Yleisvaarallisista rikoksista

2 §

Liikennetuhotyö

Joka

1) tuhoaa kulkuneuvon tai sen välineistön taikka kulkuväylän, liikenteen ohjausmerkin tai muun liikenteen laitteiston taikka vahingoittaa tai muuntaa niitä,

2) antaa liikenteeseen liittyvän väärän tiedon tai

3) tekee kulkuneuvossa, lentokentällä tai liikenteen ohjailutehtävissä olevaa henkilöä kohtaan väkivaltaa taikka uhkaa häntä väkivallalla

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan yleistä hengen tai terveyden vaaraa liikenteessä, eikä teko ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen, on tuomittava *liikennetuhotyöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

11 §

Aluksen kaappaus

Joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhaten oikeudettomasti

1) puuttuu lennolla olevan ilma-aluksen tai kauppamerenkulussa olevan aluksen ohjaukseen tai

2) ottaa lento- tai meriturvallisuutta vaarantavalla tavalla ilma-aluksen tai kauppamerenkulussa olevan aluksen määräysvaltaansa,

2 §

Liikennetuhotyö

Joka

1) tuhoaa kulkuneuvon tai kiinteän lautan tai niiden välineistön taikka kulkuväylän, liikenteen ohjausmerkin tai muun liikenteen laitteiston taikka vahingoittaa tai muuntaa niitä,

2) antaa liikenteeseen liittyvän väärän tiedon tai

3) tekee kulkuneuvossa, lentokentällä, kiinteällä lautalla tai liikenteen ohjailutehtävissä olevaa henkilöä kohtaan väkivaltaa taikka uhkaa häntä väkivallalla

siten, että teko on omiaan aiheuttamaan yleistä hengen tai terveyden vaaraa liikenteessä tai kiinteällä lautalla, eikä teko ole kokonaisuutena arvostellen vähäinen, on tuomittava *liikennetuhotyöstä* vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

11 §

Aluksen kaappaus

Joka väkivaltaa käyttäen tai sillä uhaten oikeudettomasti

1) puuttuu lennolla olevan ilma-aluksen tai kauppamerenkulussa olevan aluksen ohjaukseen,

2) ottaa lento- tai meriturvallisuutta vaarantavalla tavalla ilma-aluksen, kauppamerenkulussa olevan aluksen määräysvaltaansa tai

Voimassa oleva laki

Ehdotus

on tuomittava aluksen kaappauksesta vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Jos aluksen kaappaus on aiheuttanut vain vähäistä vaaraa lento- tai meriturvallisuudelle ja rikos, huomioon ottaen väkivallan tai uhkauksen laatu tai muut tekoon liittyvät seikat, on myös kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijää ei tuomita aluksen kaappauksesta, vaan niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.

3) ottaa kiinteään lautan määräysvaltaansa, on tuomittava aluksen kaappauksesta vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava.

Jos 1 momentin 1 tai 2 kohdassa tarkoitettu aluksen kaappaus on aiheuttanut vain vähäistä vaaraa lento- tai meriturvallisuudelle ja rikos, huomioon ottaen väkivallan tai uhkauksen laatu tai muut tekoon liittyvät seikat, on myös kokonaisuutena arvostellen vähäinen, rikoksentekijää ei tuomita aluksen kaappauksesta, vaan niistä muista rikoksista, jotka teko käsittää.

12 §

Määritelmä

Kiinteällä lautalla tarkoitetaan tässä luvussa tekosaarta, laitetta ja rakennelmaa, joka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan luonnonvarojen tutkimusta tai hyödyntämistä taikka muuta taloudellista tarkoitusta varten.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta .

(Suomennos)

**MANNERJALUSTALLA SIJAITSEVIEN
KIINTEIDEN LAUTTOJEN TURVALLI-
SUUTEEN KOHDISTUVIEN LAIT-
TOMIEN TEKOJEN EHKÄISEMISTÄ
KOSKEVA PÖYTÄKIRJA**

Tämän pöytäkirjan sopimuspuolet, jotka ovat *sopimuspuolina* merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevassa yleissopimuksessa, *tunnustavat*, että syyt yleissopimuksen laattimiseen koskevat myös mannerjalustalla sijaitsevia kiinteitä lauttoja,

ottavat huomioon yleissopimuksen määräykset,

vahvistavat, että asiat, joita tämä pöytäkirja ei sääntelee, kuuluvat edelleen yleisen kansainvälisen oikeuden sääntöjen ja periaatteiden alaisuuteen,

ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

1. Merenkulun turvallisuuteen kohdistuvien laittomien tekojen ehkäisemistä koskevan yleissopimuksen (jäljempänä "yleissopimus") 5 ja 7 sekä 10—16 artiklan määräyksiä sovelletaan tarpeellisin muutoksin myös tämän pöytäkirjan 2 artiklassa mainittuihin rikoksiin, jotka on tehty mannerjalustalla sijaitsevalla kiinteällä lautalla tai sitä vastaan.

2. Tapauksissa, joihin pöytäkirjaa ei sovelleta 1 kappaleen määräyksistä johtuen, pöytäkirjaa kuitenkin sovelletaan, jos rikoksen tekijä tai rikoksesta epäilty tavataan muun sopimuspuolen kuin sellaisen valtion alueelta, jonka sisäisillä aluevesillä tai aluemerellä kiinteä lautta sijaitsee.

3. Tässä pöytäkirjassa "kiinteä lautta" tarkoittaa tekosaarta, laitetta ja rakennelmaa, joka on pysyvästi kiinnitetty merenpohjaan luonnonvarojen tutkimusta tai hyödyntämistä tai muuta taloudellista tarkoitusta varten.

2 artikla

1. Henkilö syyllistyy rikokseen, jos hän laittomasti ja tahallaan:

a) ottaa haltuunsa kiinteän lautan tai pitää

**PROTOCOL FOR THE SUPPRESSION
OF UNLAWFUL ACTS AGAINST THE
SAFETY OF FIXED
PLATFORMS LOCATED ON THE
CONTINENTAL SHELF**

The States Parties to this Protocol, *Being Parties* to the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation,

Recognizing that the reasons for which the Convention was elaborated also apply to fixed platforms located on the continental shelf,

Taking account of the provisions of that Convention,

Affirming that matters not regulated by this Protocol continue to be governed by the rules and principles of general international law,

Have agreed as follows:

Article 1

1. The provisions of article 5 and 7 and of articles 10 to 16 of the Convention for the Suppression of Unlawful Acts against the Safety of Maritime Navigation (hereinafter referred to as "the Convention") shall also apply *mutatis mutandis* to the offences set forth in article 2 of this Protocol where such offences are committed on board or against fixed platforms located on the continental shelf.

2. In cases where this Protocol does not apply pursuant to paragraph 1, it nevertheless applies when the offender or the alleged offender is found in the territory of a State Party other than the State in whose internal waters or territorial sea the fixed platform is located.

3. For the purposes of this Protocol, "fixed platform" means an artificial island, installation or structure permanently attached to the sea-bed for the purpose of exploration or exploitation of resources or for other economic purposes.

Article 2

1. Any person commits an offence if that person unlawfully and intentionally:

(a) seizes or exercises control over a fixed

sitä valvonnassaan käyttäen väkivaltaa tai uhkaamalla väkivallalla tai muuten uhkaamalla; tai

b) tekee väkivaltaa kiinteällä lautalla olevalle henkilölle, jos tämä teko todennäköisesti vaarantaa kyseisen lautan turvallisuuden; tai

c) tuhoaa kiinteän lautan tai vahingoittaa lauttaa siten, että se todennäköisesti vaarantaa kyseisen lautan turvallisuuden; tai

d) asettaa tai asetuttaa lautalle mitä tahansa keinoa käyttäen laitteen tai ainetta, joka todennäköisesti tuhoaa kyseisen lautan tai vaarantamaan kyseisen kiinteän lautan turvallisuuden; tai

e) vahingoittaa tai surmaa henkilön jonkin a—d kohdassa mainitun rikoksen tai rikoksen yrityksen yhteydessä.

2. Henkilö syyllistyy rikokseen myös, jos hän:

a) yrittää tehdä jonkin 1 kappaleessa mainitun rikoksen; tai

b) yllyttää jotakuta henkilöä johonkin 1 kappaleessa mainittuun rikokseen tai avustaa muulla tavoin tällaiseen rikokseen syyllistyvää henkilöä; tai

c) uhkaa, asettamalla tai asettamatta ehtoja, kansallisessa lainsäädännössä tarkoitettulla tavalla, tehdä jonkin 1 kappaleen b ja c kohdassa mainituista rikoksista, tarkoituksenaan pakottaa luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö johonkin tekoon tai pidättäytymään tällaisesta teosta, jos tämä uhkaus todennäköisesti vaarantaa kyseisen kiinteän lautan turvallisuuden.

3 artikla

1. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 2 artiklassa mainittuihin rikoksiin, kun:

a) rikos tehdään sellaista kiinteää lauttaa vastaan tai kiinteällä lautalla, joka sijaitsee kyseisen valtion mannerjalustalla; tai

b) rikoksenteijä on kyseisen valtion kansalainen.

2. Sopimuspuoli voi ulottaa lainkäyttövaltansa sellaisiin rikoksiin myös, kun:

a) rikosenteijällä ei ole minkään valtion kansalaisuutta, mutta hän asuu vakinaisesti kyseisessä valtiossa; tai

b) rikoksen yhteydessä kyseisen valtion kansalainen joutuu sieppauksen tai uhkauksen kohteeksi, loukkaantuu tai saa surmansa; tai

platform by force or threat thereof or any other form of intimidation; or

(b) performs an act of violence against a person on board a fixed platform if that act is likely to endanger its safety; or

(c) destroys a fixed platform or causes damage to it which is likely to endanger its safety; or

(d) places or causes to be placed on a fixed platform, by any means whatsoever, a device or substance which is likely to destroy that fixed platform or likely to endanger its safety; or

(e) injures or kills any person, in connection with the commission or the attempted commission of any of the offences set forth in subparagraphs (a) to (d).

2. Any person also commits an offence if that person:

(a) attempts to commit any of the offences set forth in paragraph 1; or

(b) abets the commission of any such offences perpetrated by any person or is otherwise an accomplice of a person who commits such an offence; or

(c) threatens, with or without a condition, as is provided for under national law, aimed at compelling a physical or juridical person to do or refrain from doing any act, to commit any of the offences set forth in paragraph 1, subparagraphs (b) and (c), if that threat is likely to endanger the safety of the fixed platform.

Article 3

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 2 when the offence is committed:

(a) against or on board a fixed platform while it is located on the continental shelf of that State; or

(b) by a national of that State.

2. A State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

(a) it is committed by a stateless person whose habitual residence is in that State;

(b) during its commission a national of that State is seized, threatened, injured or killed; or

c) rikoksen avulla pyritään pakottamaan kyseinen valtio tekemään tai jättämään tekemättä toimenpiteen.

3. Sopimuspuoli, joka on ulottanut lainkäyttövaltansa rikoksiin 2 kappaleen mukaisesti, ilmoittaa asiasta Kansainvälisen merenkulkujärjestön pääsihteerille (jäljempänä "pääsihteeri"). Jos sopimuspuoli myöhemmin kumoaa tämän lainkäyttövaltansa, se ilmoittaa asiasta pääsihteerille.

4. Jokainen sopimuspuoli ryhtyy tarpeellisiin toimenpiteisiin ulottaakseen lainkäyttövaltansa 2 artiklassa mainittuihin rikoksiin tapauksissa, joissa rikoksesta epäilty oleskelee sen alueella eikä kyseinen valtio luovuta häntä sellaiselle sopimuspuolelle, joka on ulottanut rikokseen lainkäyttövaltansa tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen mukaisesti.

5. Tämä pöytäkirja ei estä rikosoikeudellisen lainkäyttövallan käyttämistä kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

4 artikla

Mikään tässä pöytäkirjassa ei millään tavalla vaikuta kansainvälisen oikeuden sääntöihin, jotka koskevat mannerjalustalla sijaitsevia kiinteitä lauttoja.

5 artikla

1. Tämä pöytäkirja on avoinna allekirjoittamista varten Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988 ja Kansainvälisen merenkulkujärjestön (jäljempänä "järjestö") päämajassa 14 päivästä maaliskuuta 1988 9 päivään maaliskuuta 1989 kaikille valtioille, jotka ovat allekirjoittaneet yleissopimuksen. Sen jälkeen pöytäkirja on avoinna liittymistä varten.

2. Valtiot voivat ilmaista suostumuksensa tulla tämän pöytäkirjan sitomiksi:

a) allekirjoittamalla sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumia;

b) allekirjoittamalla sen ratifioimis- tai hyväksymisvaraumin ja sen jälkeen ratifioimalla tai hyväksymällä sen; tai

c) liittymällä siihen.

3. Ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tapahtuu tallettamalla tätä tarkoittava asiakirja pääsihteerin huostaan.

4. Vain valtio, joka on allekirjoittanut yleissopimuksen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaraumaa tai on ratifioinut tai hyväksynyt yleissopimuksen tai liittynyt siihen, voi tulla tämän pöytäkirjan sopimuspuoleksi.

(c) it is committed in an attempt to compel that State to do or abstain from doing any act.

3. Any State Party which has established jurisdiction mentioned in paragraph 2 shall notify the Secretary-General of the International Maritime Organization (hereinafter referred to as "the Secretary-General"). If such State Party subsequently rescinds that jurisdiction, it shall notify the Secretary-General.

4. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences set forth in article 2 in cases where the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him to any of the States Parties which have established their jurisdiction in accordance with paragraphs 1 and 2 of this article.

5. This Protocol does not exclude any criminal jurisdiction exercised in accordance with national law.

Article 4

Nothing in this Protocol shall affect in any way the rules of international law pertaining to fixed platforms located on the continental shelf.

Article 5

1. This Protocol shall be open for signature at Rome on 10 March 1988 and at the Headquarters of the International Maritime Organization (hereinafter referred to as "the Organization") from 14 March 1988 to 9 March 1989 by any State which has signed the Convention. It shall thereafter remain open for accession.

2. States may express their consent to be bound by this Protocol by:

(a) signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or

(b) signature subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval; or

(c) accession.

3. Ratification, acceptance, approval or accession shall be effected by the deposit of an instrument to that effect with the Secretary-General.

4. Only a State which has signed the Convention without reservation as to ratification, acceptance or approval, or has ratified, accepted, approved or acceded to the Convention may become a Party to this Protocol.

6 artikla

1. Tämä pöytäkirja tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua siitä päivästä, jona kolme valtiota on joko allekirjoittanut sen ilman ratifioimis- tai hyväksymisvaunua tai tallettanut sen ratifioimis- hyväksymis- tai liittymiskirjan. Tämä pöytäkirja ei kuitenkaan tule voimaan ennen kuin yleissopimus on tullut voimaan.

2. Sellaisen valtion osalta, joka on tallettanut tämän pöytäkirjan ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan sen jälkeen, kun sen voimaantuloon tarvittavat ehdot on täytetty, ratifioiminen, hyväksyminen tai liittyminen tulee voimaan yhdeksänkymmenen päivän kuluttua tallettamisesta.

7 artikla

1. Sopimuspuoli voi irtisanoa tämän pöytäkirjan milloin tahansa, sen jälkeen kun on kulunut vuosi siitä päivästä, jona pöytäkirja on tullut kyseisen valtion osalta voimaan.

2. Irtisanominen tapahtuu tallettamalla irtisanomiskirja pääsihteerin huostaan.

3. Irtisanominen tulee voimaan yhden vuoden tai irtisanomiskirjassa mahdollisesti määrätyn pidemmän ajanjakson kuluttua siitä päivästä, jona pääsihteeri on sen vastaanottanut.

4. Sopimuspuolen irtisanoessa yleissopimuksen sen katsotaan irtisanovan myös tämän pöytäkirjan.

8 artikla

1. Järjestö voi kutsua koolle konferenssin tarkistamaan tai muuttamaan tätä pöytäkirjaa.

2. Pääsihteeri kutsuu tämän pöytäkirjan sopimuspuolten konferenssin koolle tarkistamaan tai muuttamaan pöytäkirjaa, jos yksi kolmasosa sopimuspuolista tai viisi sopimuspuolta pyytää sitä, sen mukaan kumpi lukumäärä on suurempi.

3. Ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjojen jotka on talletettu tämän pöytäkirjan muutoksen voimaantulon jälkeen, katsotaan koskevan muutettua pöytäkirjaa.

9 artikla

1. Tämä pöytäkirja talletetaan pääsihteerin huostaan.

2. Pääsihteeri:

Article 6

1. This Protocol shall enter into force ninety days following the date on which three States have either signed it without reservation as to ratification, acceptance or approval, or have deposited an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect thereof. However, this Protocol shall not enter into force before the Convention has entered into force.

2. For a State which deposits an instrument of ratification, acceptance, approval or accession in respect of this Protocol after the conditions for entry into force thereof have been met, the ratification, acceptance, approval or accession shall take effect ninety days after the date of such deposit.

Article 7

1. This Protocol may be denounced by any State Party at any time after the expiry of one year from the date on which this Protocol enters into force for that State.

2. Denunciation shall be effected by the deposit of an instrument of denunciation with the Secretary-General.

3. A denunciation shall take effect one year, or such longer period as may be specified in the instrument of denunciation, after the receipt of the instrument of denunciation by the Secretary-General.

4. A denunciation of the Convention by a State Party shall be deemed to be a denunciation of this Protocol by that party.

Article 8

1. A conference for the purpose of revising or amending this Protocol may be convened by the Organization.

2. The Secretary-General shall convene a conference of the States Parties to this Protocol for revising or amending the Protocol, at the request of one third of the States Parties, or five States Parties, whichever is the higher figure.

3. Any instrument of ratification, acceptance, approval or accession deposited after the date of entry into force of an amendment to this Protocol shall be deemed to apply to the Protocol as amended.

Article 9

1. This Protocol shall be deposited with the Secretary-General.

2. The Secretary-General shall:

a) ilmoittaa kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille sekä kaikille järjestön jäsenille;

i) jokaisesta uudesta allekirjoituksesta tai ratifioimis-, hyväksymis- tai liittymiskirjan tallettamisesta sekä sen päivämäärästä;

ii) tämän pöytäkirjan voimaantulopäivä;

iii) tämän pöytäkirjan irtisanomiskirjan tallettamisesta ja sen vastaanottopäivämäärästä sekä irtisanomisen voimaantulopäivämäärästä; ja

iv) tämän pöytäkirjan nojalla tehdyn tai yleissopimuksen nojalla annetun pöytäkirjaa koskevan selityksen tai ilmoituksen vastaanottamisesta;

b) toimittaa tämän pöytäkirjan oikeaksi todistetut jäljennökset kaikille tämän pöytäkirjan allekirjoittaneille tai siihen liittyneille valtioille.

3. Tämän pöytäkirjan tultua voimaan tallettaja toimittaa sen oikeaksi todistetun jäljennöksen Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerille rekisteröitäväksi ja julkaistavaksi Yhdistyneiden Kansakuntien peruskirjan 102 artiklan mukaisesti.

10 artikla

Tämä pöytäkirja on tehty yhtenä arabian-, englannin-, espanjan-, kiinan-, ranskan- ja venäjänkielisenä alkuperäiskappaleena, ja kaikki tekstit ovat yhtä todistusvoimaiset.

TÄMÄN VAKUUDEKSI allekirjoittaneet, hallitustensa tähän tarkoitukseen asianmukaisesti valtuuttamina, ovat allekirjoittaneet tämän pöytäkirjan.

TEHTY Roomassa 10 päivänä maaliskuuta 1988.

(a) inform all States which have signed this Protocol or acceded thereto, and all Members of the Organization, of:

(i) each new signature or deposit of an instrument of ratification, acceptance, approval or accession together with the date thereof;

(ii) the date of the entry into force of this Protocol;

(iii) the deposit of any instrument of denunciation of this Protocol together with the date on which it is received and the date on which the denunciation takes effect;

(iv) the receipt of any declaration or notification made under this Protocol or under the Convention concerning this Protocol;

(b) transmit certified true copies of this Protocol to all States which have signed this Protocol or acceded thereto.

3. As soon as this Protocol enters into force, a certified true copy thereof shall be transmitted by the Depositary to the Secretary-General of the United Nations for registration and publication in accordance with Article 102 of the Charter of the United Nations.

Article 10

This Protocol is established in a single original in the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish languages, each text being equally authentic.

IN WITNESS WHEREOF the undersigned, being duly authorized by their respective Governments for that purpose, have signed this Protocol.

DONE AT ROME this tenth day of March one thousand nine hundred and eighty-eight.

